

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**De Nieuwe En Naauwkeurige Neederlandse Hovenier,
Onderwyzende hoe hier te Lande, onder dit Climaat een
Thuin, met zyn Parken, Paaden, Glintingen en Heiningen
wel zal aangeleid, en hoe de Boomen aan ...**

Te Leyden, 1735

Of Zaaylingen goed zyn, zonder geent te werden

[urn:nbn:de:bsz:31-139361](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-139361)

ERVAARE.

Men kan ze in de volgende maand van April, (of wat laater) Occuleeren, of zo de voorzegde looten, na het tweede of derde jaar een duim dik zyn, zal men die Enten, en na my dunkt niet langer wagten, om dat, hoe jonger het hout is, hoe 'er het Ent beter mede vereenigt, en de stam of sneede gauwer omzoomd, gelyk ik u zal leeren, wanner ik u de Leer-reegels van die te Enten, zal behandigen.

DERDE VRAAGSTUK.

Of de Boomen van Zaad gekomen goed zyn, zonder Geënt te werden.

I. HOOFDPUNT.

Of Zaaylingen goed zyn, sonder geënt te werden.

LEERLING.

Ik zie, myn Heer, dat UE zo veel mocite en zorg neemt, om van verscheide plaatsen en gewesten Enten van Appel en Peereboomen te hebben, om die te Enten, zou het dan niet beter zyn, Zaaylingen aan te kweeken, behalven van Peeren, die de meeste gedeelte wild zyn gelyk UE my geleerd hebt, ten minste van de Appelen die wy in onze Thuin plukken, en die op te kweken zonder te Enten?

ERVAARE.

Gy steld my daar een zaak voor, die veele Mannen in den bouw der boomen ervaaren, hebben verdedigt, en die veel andere verstandige Mannen in 't zelve werk, bedreven, hebben bestreeden, de eene hebben verzeekerd, dat uit de Zaaylingen de beste soort van Appelen kwaamen, en de anderen van de Enten alleenlyk, om u jonge begeerte dan te vergenoegen, en my selfs te voldoen, die al myn vermaak neem, om in u deese loffelyke genegendheid van de bouwery der boomen te zien, zal ik u antwoorden myn nieuwsgierige Liefeling, dathet onderscheid van de Lugt, veel kan

HOOVEN EN THUYNEN. 15

kan doen tot deze verandering, en de verscheidenheid van opinien over deeze saak.

LEERLING.

De boomen van Zaaylingen gekoomen moeten dan niet goed zyn, in ons Climaat of lugtitreek, want ik merk aan, dat gy alle uwe Zaaylingen Ent, en ik zie niet eenen schoonen Appelboom, in den gantschen omtrek van onsen Hof, of UE hebt deselve geent.

ERVAARE.

Nadien de Appelboomen, die ik u aangewezen heb, van geen gemeene soorten zyn, in deese gewesten, en daar ik 'er geen van heb kunnen hebben, sonder die te Enten, om dat ik van die vrugten niet en had, zo heb ik u liever dese vremdelingen, als wy te zamen wandelden willen toonen, ale die van Zaaylingen gekoomen zyn, als inwoonders, en Huisgenooten; 't Is niet om dat ik geen goede en schoone boomen heb, gelyk ik u nu sou kunnen laten sien, van de beste vrugt van hier rondom, die uit Zaaylingen zyn gekoomen: Maar om dat ik sedert eenige jaren geen Zaaylingen meer aankweek, dat geeft u reden om te denken, of ik wel ooit gedagten had gehad om 'er zonder te Enten van op te kweeken. Ik heb Appelboomen van allerley ouderdom, en van veele soorten, die mischien zo kloek niet souden gewerden hebben, indien zy geënt waren geweest.

LEERLING.

Nadien het dan waar is, dat men goede Boomen uit Zaaylingen kan hebben, so kom ik weeder tot myn eerste vraag: Waarom gy niet liever Zaaylingen aankweekt, als Enten maakt, die niet meer en deugen, en die lang werk hebben, om aan te koomen?

ERVAARE.

Daar op zal ik u antwoorden, dat ik geen Appelen hebbende van zulken soort als ik soude gewenst hebben, om 'er de pitten van te hebben, verpligt ben geweest, in de beste nabuurige Plantagies Enten te gaan zoeken, om te Enten: Behalven dat ik niet zeg, dat de boomen van Zaaylingen gekoomen de beste vrugt geven. In tegendeel, ik agt dat de geente boomen gróter, en smakelyker vrugten draagen.

Men

LEERLING.

Men moet dan noodzakelyk Eenten op de Zaaylingen, om uitnemende Appelen te hebben?

ERVAARE.

't Is goed van beide te hebben, de reden 'is, dat indien de Boomen van Zaaylingen gekoomen, zo groote, en schoone vrugt, en van zo verheven smaak niet dragen, zo hebben sy dat voordeel boven de geënte Boomen, dat zy by na alle jaar dragen, en overvloediger; en behalven dat, zo hebben zy dit byfonders, dat zy langer duuren, want daar is een oude Boer omtrent een uur hier van daan, die my verſcekerd heeft, dat de meeste Appelboomen die hy rondom ſijn huis heeft van Zaaylingen, zyn gekoomen, gelyk zyn Vader, die ze in ſijn jonkheid geſaaid had, hem geſegd heeft, en eens met hem rekenende hoe oud of deeze Boomen ten naaften by konden weezen, ſtemden zy toe, dat zy ten minſten Tagtig jaaren waren, en zo jeugdig en kragtig, als die men in de de Plantagies van dertig of veertig jaaren ziet.

Maar dat gebeurd in alle gronden niet, want op zommige plaatſen geven zy zo goeden vrugt als daar zy van gekomen zyn, en in andere plaatſen verbafteren zy, zo ſterk, dat men de ſoort niet meerder en kend, en dikwils niet beeter zyn, dan by ons in de boſſchen groeyen.

II. HOOFDPUNT.

Of de Boomen van Zaaylingen gekoomen langer duuren, en vrugtbaarder zyn, en of de geënte Boomen beter vrugten geven?

LEERLING.

Zegt my zoo 't UE goetdunkt de reeden waarom de Zaaylingen langer duuren, en beter dragen, en waaren de Geënten beter vrugten geven.

ERVAARE.

Ik agt, dat als ik al getragt zal hebben om aan u jonge nieuwſigheid te voldoen, dat gy daarom niet te meerder ſult weeten,

cn